

Æble/PæreNYT

Nr. 3 // 21. marts 2017

På Årslev blev de første sporer af æbleskurv fanget i forbindelse med regn i weekenden 18.-19. marts. Der kan opstå fare for skurvinfektion når der er **grønt fremme** og det **regner**.

Ved lave temperaturer skal der dog være lang tid med bladfugtighed før der kan opstå infektionsfare (Mills' tabel). Hvor udviklingen er på grøn spids (eller mere), er det ved forventning om infektionsfare afgørende at komme i gang med skurvsprøjtningerne nu!

INDHOLD:

KONVENTIONELT	1
Syllit/Scala/Difcor	1
Delan Pro	1
Ukrudtsbekæmpelse	2
Diflufenican-holdige midler	2
MaisTer	3
Gratis omlægningstjek	3
Drypvandingsanlæg	4

FÆLLES	4
Bladgødsning	4
Pærebladlopper aktive	4
Spindemideæg	4
Husk gødning og rodbeskæring	5
MAB	5
Ny CLP-mærkning af bekæmpelsesmidler	5

ØKOLOGI	6
Ukrudtsbekæmpelse under økologi	6
Kvalitetsforbedring for den professionelle økologiske kernefrugtavler	6
31. marts er frist	6
Bestil varslingsværktøjer	6
RIMpro dag	

KONVENTIONELT

Syllit/Scala/Difcor

Syllit: Bruges på udviklingstrinnene museøre-rød knop. Syllit bruges forebyggende før regn eller umiddelbart efter regn. **NB! Syllit kan kun blandes med urea.**

Scala: Bruges i tiden frem til blomstring og under blomstringen, hvis det er glippet med forebyggende sprøjtning. Scala virker når temperaturen er lav (ned til 5°C).

Difcor: Må tidligst anvendes ved begyndende blomstring (stadium 60). Difcor bruges når temperaturen er over 12°C, men 16°C er optimal temperatur.

Delan Pro

I 2016 blev Delan Pro godkendt til bekæmpelse af skurv i æbler og pærer, og skulle blive markedsført i 2017. Til forskel fra Delan WG indeholder Delan Pro udover aktivstoffet dithianon også Kalium-phosphonat. Kalium-phosphonat findes også i enkelte bladgødningsprodukter (Resistim og Kalium-Plus). Kalium-phosphonat, også kaldet fosfit, aktiverer plantens forsvarsmekanismer.

Er Delan Pro bedre? Effekten af midlet er ligeså god selvom mængden af aktivstoffet dithianon er reduceret. Med andre ord forbedrer kalium-phosphonat virkningen af dithianon. Man kan så tænke på at der med Delan Pro bliver udbragt kalium-phosphonat som sandsynligvis vil have virkning på andet end skurv.

Ifølge etiketteteksten kan Delan Pro anvendes efter et skurvvarsel. Dette skal tolkes således at Delan virker i tidsrummet efter regn, hvor sporen ligger på bladet og er i gang med at spire (sporespiringsvinduet), men endnu ikke trængt ind i bladet. Hverken Delan WG eller Delan Pro kan bruges som midler med kurativ virkning, som skal til når først svampen er trængt ind i bladet.

	Delan WG	Delan Pro	Kalium-Plus
Indhold af aktiv-stoffet dithianon	700 g dithianon pr kg	125 g dithianon pr liter	
Indhold af kalium-phosphonat	-	561 g kalium-phosphonat pr l	640 g kalium-phosphonat pr l
Dosering pr ha	0,5 kg/ha	2,5 l/ha	1-2 l/ha
Udbragt mængde aktivstof	350 g dithianon pr ha	312 g dithianon pr ha + 1,4 kg kalium-phosphonat pr ha	0,64-1,3 kg kalium-phosphonat pr ha
Interval der skal være mellem to behandlinger	10 dage	8 dage	
Tidspunkt midlet må bruges	Må tidligst anvendes ved blomstring	Må anvendes på stadium 53-81 (grøn spids til beg. modning)	
	Mindre anvendelse godkendelse til maks. 2 behandlinger før blomstring.	Maks. 6 behandlinger pr. sæson	
Behandlingsfrist	21 dage før høst	35 dage før høst	

Ukrudtsbekæmpelse

- Udover at bekæmpe ukrudtet fordi det konkurrerer med træerne om vand og næring, så bør det også holdes nede for at undgå, at mus og mosegrise trives i plantagen og gør skade på træerne.
- Her om foråret vil vegetation under træerne påvirke varmeudstrålingen. Varmeudstrålingen fra renholdt jord er større, og det vil dermed have betydning for temperaturen i træerne, at der rent under træerne. Ved frost i blomstringen er det små forskelle, som afgør, om/hvor omfattende skaden bliver.
- Glyphosat/Round-up virker helt ned til 3-5°C, men jo lavere temperaturen er, jo længere tid går der før effekten ses.
- MCPA er ikke aktuelt på nuværende tidspunkt, da det er for koldt. MCPA-midlerne må kun anvendes 1 gang om året og ikke efter 1. august.
- De sidste par år er der blevet to nye aktivstoffer til rådighed mod ukrudt i kernefrugt, se nedenstående afsnit. Om det er nødvendigt at gøre brug af dem i etablerede plantager, afhænger af det givne ukrudtsproblem. Hvis ukrudtsbekæmpelse med glyphosat og MCPA har været tilfredsstillende hidtil, er der næppe grund til at lave noget om. Dette også af hensyn til den økonomiske synsvinkel; der skal være en grund til at ofre de ekstra omkostninger.
- I nyplantninger vil de fleste med fordel kunne anvende et af de nye midler umiddelbart efter plantning.

Diflufenican-holdige midler (DFF, Legacy, Quartz, Sempra)

- Vær obs på at godkendelsen til "mindre anvendelse" kun gælder DFF, Legacy, Quartz, Sempra og ikke Diflanil.
- **Høstårene:** Midlerne må anvendes 1 gang om efteråret efter høst og **ikke senere end 8 måneder før høst.**

- Etableringsårene (ingen høst): Midlerne må anvendes 1 gang om foråret før knopbrydning eller 1 gang om efteråret
- Diflufenican er god til frøkrudtsarter som agerstedmoder, hyrdetaske, fuglegræs, tvetand og ærenpris, men har stort set ingen virkning på rodukrudt.
- Diflufenican-holdige midler er jordmidler, som skal anvendes på fugtig, bar jord. Når jorden er fugtig opnås en god fordeling af midlet. Midlet lægger sig som en film og virker først, når ukrudtsfrøene spirer og midlet optages af kimstængel og blade.
- **Brug af Diflufenican-holdige midler vil være aktuelt i nyplantninger** (hvor der ikke bruges Round-up)
- **For at et jordmiddel skal være effektivt, skal det ligge som en ubrudt film ovenpå jorden.**

MaisTer

- I høstårene skal midlet anvendes med fuld afskærmning før knopbrydning dvs. haster!
- MaisTer er et bladmiddel som vil være særligt effektivt mod fremspirende ukrudt som blandt andet hyrdetaske, fuglegræs, brandbæger, hvidmelet gåsefod.
- Brugt på det rigtige tidspunkt vil MaisTer også have virkning på hanespore, der er blevet et problemukrudt.
- MaisTer vil være særlig aktuelt i nyplantninger og unge træer.
- MaisTer tilsættes MaisOil for at forbedre virkningen på græsser.

I etableringsårene (ingen høst) kan MaisTer anvendes uden afskærmning før knopbrydning. I træer som plantes sent på foråret er der først knopbrydning længe efter de øvrige træer. MaisTer brugt umiddelbart efter en sen plantning kan holde ukrudtet i skak henover sommeren.

Gratis omlægningstjek til økologiske produktion

Går du i tanker om evt. at omlægge til økologisk produktion er der mulighed for at få udført omlægningstjek ved Hanne Lindhard.

I samarbejde med Økologisk Landsforening er det muligt for GartneriRådgivningen at give op til 2 times rådgivning og der skrives referat.

Der kan spørges både til dyrkning, omlægning, tilskud og andet.

FÆLLES

Drypvandingsanlæg

- Tjek nu om Watermark sensorerne fungerer, så der ikke på et senere tidspunkt opstår tvivl om vandingsbehovet. Skift batteri i aflæseren inden den tages i brug til årets første aflæsninger.
- Klargør drypvandingsanlæg ved at skylle slangerne igennem.
- Rensning af slanger for uorganiske udfældninger: Tilsæt en 1-2 % opløsning af salpetersyre og lad denne stå i slangerne i 24 timer. Derefter skylles slangerne igennem med rent vand.

Bladgødsning

Så snart knopskællene løsner og det første grønne kommer til syne i knopperne er det tid for at bladgødske med kobber før regnvejr. Doseringen af kobberoxychlorid er 1,5-2 kg/ha og afhænger af behovet. Af hensyn til regnorme og mikroorganismer i jorden, bør der kun udbringes den nødvendige mængde.

Kobber kan blandes med olie, hvis der er behov for det og det passer tidsmæssigt med hinanden.

***Pærer:** Bladgødsning så snart knopskæl løsner sig.*

***Æbler:** Bladgødsning så snart knopskæl løsner sig.*

Pærebladlopper aktive

Afhængig af året og af lokaliteten kan pærebladlopper være aktive og i gang med at lægge æg allerede fra medio marts. Ved højt smittetryk kan Fibro olie 10 l/ha bruges. Gentages efter 7-10 dage såfremt der ikke er grønt fremme i knopperne. Når der er grønt fremme i knopperne kan olie svide.

Pærebladloppe

Spindemideæg

Kig efter æg af spindemider: Små røde æg i massevis på undersiden af grenvinkler og ved bladar. Få overblik over hvor i plantagen, der er problemer med spindemider. De har det med at findes koncentreret i dele af plantagen, så lokalisér hvor de er og vurder om der er behov for tiltag.

Fibro Olie er tilladt mod æg af spindemider. Anbefalet dosering: 20-30 l/ha. Tjek prisen hos din forhandler før du bestiller. Behandlingstidspunktet er ved knopbrydning/svulmende knop. Virkningen af olien på æg af spindemider er i form af kontaktvirkning, idet olien lægger sig som en film om æggene ("kvælning"). Sørg for god dækning for maksimal effekt. Kør to gange i rækken (frem og tilbage). Tidligere forsøg har vist, at en væskemængde på 1000 l/ha gav bedre effekt end 500 l/ha.

Husk at få bragt gødning ud ca 6 uger før blomstring. For mængder og typer af gødning, se Æblepærenyt nr 2_2017 udsendt 1. marts.

Husk rodbeskæring skal være udført 5-6 uger før blomstring. Jo nærmere blomstring jo kraftigere vil effekten være.

MAB

MAB er en forkortelse for "Miljøstyrelsens autorisationssystem for brug af bekæmpelsesmidler".

Der indføres over fire år frem til 1. juli 2020 krav om autorisation for at kunne bruge, købe og sælge sprøjtemidler til professionel brug. Det var fra 1. oktober 2016 muligt at registrere sig i Miljøstyrelsens autorisationssystem MAB. Det skal man gøre, hvis man har et sprøjtecertifikat, sprøjtebevis, gasningsuddannelse eller et forhandler certifikat.

Har man et gyldigt sprøjtecertifikat/sprøjtebevis og et opdateringskursus, der er mindre end 4 år gammelt, skal man enten autorisere sig i MAB, eller underskrive og opbevare en tro-og-love-erklæring om, at man har den nødvendige uddannelse.

Det er meget vigtigt at være opmærksom på, at hvis man har gasningsbevis til muldvarper, mosegrise m.m. så er fristen for autorisation 17. april i år!

Via linket <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/bekaempelsesmidler/sproejtemidler/bruger/uddannelse-og-autorisation/brugere-af-professionelle-sproejtemidler/> kan man komme videre til autorisationssystem for bekæmpelsesmidler. Klik på den grønne boks med teksten:

Gå til autorisationssystem for bekæmpelsesmidler

Krav om uddannelse og autorisation

Uanset om du sprøjter på en golfbane, i en offentlig park, på en mark, i et væksthus, i skoven eller ethvert andet sted, så gælder kravet til uddannelse og autorisation for professionelle brugere.

Der indføres fra 2016 og over de næste fire år frem til 1. juli 2020 krav om autorisation. Det kræves i den forbindelse, at man opfylder visse uddannelseskriterier. Reglerne betyder, at fra 1. juli 2020 kan salg af professionelle sprøjtemidler kun ske til personer, der overfor forhandleren kan dokumentere, at de har den nødvendige uddannelse. Det sker ved at dokumentere, at man er optaget i Miljøstyrelsens autorisationssystem for brug af bekæmpelsesmidler, MAB og dermed kan oplyse sit autorisationsnummer.

Gå til autorisationssystem for bekæmpelsesmidler

Ny CLP-mærkning af bekæmpelsesmidler hos gartnere efter 1. juni 2017

Som følge af indfasningen af den nye CLP-forordning om fare-mærkning gælder, at ikke-CLP-mærkede produkter ikke må sælges efter 1. juni 2017!. CLP mærkning er nye røde piktogrammer, som sidder på bekæmpelsesmidler. De nye røde erstatter de gamle orange (se nedenfor).

Nye		Gamle
	Irriterer ved kontakt med hud og øjne. Kan give allergi ved hudkontakt	 Xi-Lokalirriterende Xi-Sundhedsskadelig
	Livsfarlige eller giftige at indtage, få på huden eller indånde	 Tx-Meget giftig T-Giftig
	Kræftfremkaldende. Mutagene. Skader forplantningsevne Kan give allergi ved indånding Specifik organskade	 T-Giftig Xi-Sundhedsskadelig
	Ætser huden Giver alvorlige øjenskader Ætser metaller	 C-Ætsende Xi-Lokalirriterende
	Brandfarlige	 F+Vedvarig brandfarlig F-Meget brandfarlig
	Under tryk, fx gasflasker	
	Produkter som er skadelige for miljøet	 N-Miljøfarlig

Reglerne om piktogrammer gælder for alle kemikalier ikke kun bekæmpelsesmidler /pesticider.

Arbejdstilsynet (AT) har dog tilkendegivet, at der de første 6 måneder, altså indtil 1. december 2017 vil være en "vejledningsperiode", hvor der ikke gives påbud og bøder ved kontrolbesøg, men ydes vejledning til brugerne.

Denne ordning bør dog forlænges mindst 1 år, hvilket vil give en bedre chance for, at slutbrugerne kan få afviklet lagre af ikke-CLP-mærkede midler. Alternativet er, at brugerne skal kassere produkter med gamle piktogrammer.

Forhandlere kan sælge ud af produkter frem til 1. juni 2017 med de gamle orange piktogrammer. Som bruger bør man vogte sig for tilbud af produkter med gamle piktogrammer, hvis ikke kan nå at bruge disse inden overgangsperiodens udløb. 1. december 2017.

ØKOLOGI

Ukrudtsbekæmpelse under økologi

Det er tiden af begynde den mekaniske ukrudtsbekæmpelse ligeså snart jorden er klar til det.

- Udover at bekæmpe ukrudtet fordi det konkurrerer med træerne om vand og næring, så bør det også holdes nede for at undgå, at mus og mosegrise trives i plantagen og gør skade på træerne.
- Her om foråret vil vegetation under træerne påvirke varmeudstrålingen. Varmeudstrålingen fra renholdt jord er større, og det vil dermed have betydning for temperaturen i træerne, at der rent under træerne. Ved frost i blomstringen er det små forskelle, som afgør, om/hvor omfattende skaden bliver.

Snart kommende AMU-kursus:**Kvalitetsforbedring for den professionelle økologiske kernefrugtavler.**

En landsdækkende økologisk erfagruppe for æble- og pæreproducenter.

Kurset kommer til at bestå af 5 kursus-eftermiddage. I april, maj, juni, juli og november.

Kurset er for den erfarne økologiske kernefrugtavler og medhjælper, samt kernefrugtavlere under om-lægning fra konventionel til økologisk produktion.

Hvis I er interesserede så send mig en mail. Så sender jeg kursus materialet til jer.

E-mail: hlp@seges.dk

31. marts er frist for indberetning af gødningsregnskab og sprøjtejournal.

Dette gælder for alle frugtavlere også økologer.

Bestil inden den **6/4-2017** og spar penge.

HUSK at forudbestille varslingsværktøjer til 2017- sæsonen!!

Bestil på <http://www.gartnershop.dk/>

Feromonkapsler stiger med kr. 8,- pr. stk. efter denne dato.

HUSK også at bestille limplader til bestemmelse af flyvning af æble- og pærehveps

Bestil på <http://www.gartnershop.dk/>

RIMpro dag med Marc Trapman. Se program på sidste side af dette nyhedsbrev.

Tilmelding på <http://www.gartnershop.dk/RIMpro-dag>

Maya Bojesen
Tlf: 21 71 77 57
myb@seges.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47
hlp@seges.dk

Lene Baarts
Tlf: 40 45 99 98
lba@seges.dk

RIMpro dag

med Marc Trapman

Dato:

Torsdag 6. april 2017

Sted:

GartneriRådgivningen A/S,
Hvidkærvej 29, 5250 Odense C

Program:

Kl. 13.00-14.30

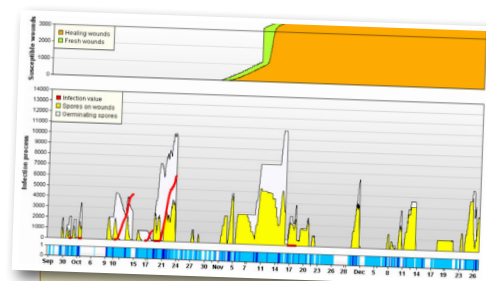
- Udslyngning skurvsporer æbler og pærer. Hvad er der fanget?
Ved Hanne Lindhard.
- Repetition og opdatering på skurvvarsling i RIMpro.
Ved Marc Trapman.
- Varsling af frugttrækræft i RIMpro.
Ved Marc Trapman.
- Virtuelle klimastationer - hvad er det?
Ved Marc Trapman.

Kl. 14.45-15.00

- Pause med kaffe og kage.

Kl. 15.00-16.00

- Varsling af æblehveps i RIMpro.
Ved Marc Trapman.
- Hvad er på vej? Varsling af meldug og andet?
Ved Marc Trapman.
- Spørgsmål og afslutning.

PRIS:

Kr. 475,- plus moms.
Marc Trapmans indlæg foregår
på engelsk og bliver ikke oversat.

TILMELDING:

Elektronisk tilmelding inden
d. 3. april på:
www.gartnershop.dk
Tilmeld dig via boksen
'RIMpro dag'

Har du spørgsmål vedrørende
tilmeldingen, så kan du kontakte:

Tine Jensen

telefon: 87 40 66 02

mail: taj@seges.dk